

Bulletinen

Årgång 55 Nr 1, 2013
Moderna Museets Vänner

Laboratorium

Medlemskap & förmåner

Det finns flera sätt att köpa medlemskap i Moderna Museets Vänner

- 1) Gå in på vår hemsida www.modernamuseet.se/mmv och klicka på "Bli medlem". Du kan då betala och bli medlem direkt och får en bekräftelse till din e-postadress.
- 2) Köp ditt medlemskap i entrékassan på Moderna Museet. Där får du ditt medlemsbevis och välkomstkuvert direkt vid köpet.
- 3) Betala medlemsavgiften på plusgiro 15 30 65-8, betalningsmottagare Moderna Museets Vänner. Medlemskortet skickas hem till dig inom 10 dagar.

Medlemsavgifter

1 år: 480 kr/medlem, 700 kr/par, 250 kr/medlem under 30 år
3 år: 1 300 kr/medlem, 1 900 kr/par
Ständigt medlemskap: 9 600 kr/medlem, 14 000 kr/par

Medlemskap i Moderna Museets Vänner är en uppskattad present och du köper enkelt ditt gåvomedlemskap i kassan på Moderna Museet eller på vår hemsida: www.modernamuseet.se/mmv.

Som medlem i Moderna Museets Vänner får du

- Fri entré till Moderna Museet i Stockholm och Malmö, Arkitekturmuseet, Nationalmuseum, Färgfabriken, Gripsholms Slottssamling, Wanås Konst och Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst i Oslo.
- 20 % medlemsrabatt på aktuella utställningskataloger samt 10 % rabatt på konstböcker och allt annat i Museets butiker i Stockholm och Malmö.
- 10 % rabatt på sortimentet i Restaurangens bricsservering och Café Blom förutom på alkohol och juicer. Rabatten gäller inte i Restaurangens bordsservering. Brunch 10 % rabatt för medlem samt hela sällskapet. 10 % rabatt på kaffe i Espressobaren. 10 % rabatt hos Sture Bröd & Soppkafé på Moderna Museet i Malmö.
- Vår medlemstidning *Bulletinen* som utkommer med fem nummer per år och dessutom förmånliga prenumerationserbjudanden på konstdidskrifter.
- Personliga inbjudningar till förhandsvisningar, vernissager, Vännernas timme, föredrag, fester, resor, konstkurser, konserter och andra arrangemang av Moderna Museet och MMV.
- Tillträde till Tisdagsklubben Moderna Museet Stockholm, vår exklusiva programverksamhet med specialvisningar, föreläsningar mm. I Malmö ger Moderna Museets Vänner en blandning av exklusiva och öppna programpunkter i samarbete med Moderna Museet Malmö

Konstkunskap och prenumerationer till vänskapspris!

Konstperspektiv

4 nr för 175 kr (ord. pris 280 kr)

Beställ via www.konstperspektiv.nu/mmv eller genom att skicka e-post till ekonomitjanst@natverkstan.net. Eller ring 031-743 99 05 och uppge "MMV" så får du förmånspriset, som gäller löpande så länge du är medlem i MMV.

Tidskriften 10TAL

4 nr för 250 kr (ord. pris 360 kr)

Inkluderar fri entré till Klubb 10TAL och biljetter till Poesifestivalen och Barnpoesifestivalen på Stadsteatern för halva priset. Beställ på www.10tal.se eller prenumeration@10tal.se eller tel 08-612 10 49, och uppge "MMV".

Kontakta oss om du har frågor:

mmv@modernamuseet.se
eller tel 08-5202 3651.

Värdarna i entrékassan på Moderna Museet hjälper dig gärna också med alla slags medlemsärenden.

Med reservation för att medlemsförmånerna kan ändras.

Vändonation i samlingen

Jean Dubuffet, *Le mécanisme de l'effacement des traces*, 1957, olja på duk, inköp 1974 med bidrag från Moderna Museets Vänner.
© Jean Dubuffet/BUS 2013

Jean Dubuffets målning från 1957 har den poetiska titeln *Le mécanisme de l'effacement des traces* eller *Mekanism för spårs utplånande*. Målningen täcks av lager på lager av färgdroppar i olika jordfärger. Spåren av de understa färglagren skymms gradvis av de ovanpåliggande. Efter andra världskrigets slut tog Dubuffet avstånd från den civilisation som resulterat i Europas ödeläggelse genom att återvända till det ursprungliga och grundläggande i måleriet. Dubuffet intresserade sig för basala mänskliga uttryck bortom all förfining och gängse skönhetsbegrepp. Det vackra var oväsentligt, det fula och banala

behövde återupprättas. Han sade att "konst vänder sig till tanken, och inte till ögonen. Så har den alltid betraktats av primitiva folk, och de har rätt. Konst är ett språk, ett kunskapsinstrument, ett kommunikationsinstrument." Samtida spår av Dubuffet och tankegångar från hans tid möter du i Malmö i vårens utställning *Lögner om måleri*. □

Ulf Eriksson

Ulf Eriksson är intendent vid Förmedling på Moderna Museet och redaktör för *Bulletinen*.

Uppskattade vänner till Moderna Museet

Anna Hegnell
Foto: Richard Ryan

Det är fantastiskt att vi är så många medlemmar i Moderna Museets Vänner och att vi alla tillsammans har förmånen att stödja Moderna Museet med inköp av konst. MMVs stöd bidrar på ett väsentligt sätt möjligheten för Moderna Museet att utöka samlingen. Som vänner till Moderna Museet har vi en mängd förmåner, till exempel har vi fri entré och får komma först på utställningar. Andra vänskapsbevis är tidningen du nu håller i din hand och som genom sina artiklar gör dig till en initierad besökare på Moderna Museet. Vi har vår egen programverksamhet Tisdagsklubben och museets ordinarie programverksamhet fritt eller rabatterat för medlemmar. Dessutom har vi rabatt i Restaurangen, Moderna Bar, Café Blom, Espressobaren, Sture Bröd & Soppkafé och Butiken.

Vi är glada att vi har kunnat behålla samma medlemsavgift sedan 2007 samtidigt som Moderna Museet har utökats med Moderna Museet Malmö under den perioden. Dessutom har entréavgiften höjts från 80 kr till 120 kr i Stockholm och från 50 kr till 70 kr i Malmö. Medlemskapet ger till och med fri entré på en del andra platser än Moderna Museet. Vilka de är förändras med tiden. Tyvärr ser sig Thielska Galleriet tvingade att hastigt bryta överenskommelsen med MMV då vår fria entré hos dem har blivit en alltför tung belastning för galleriets ekonomi. Vi beklagar att det skett så hastigt och att vi inte haft möjlighet att kommunicera detta med så lång framförhållning som vi önskat. Läs om alla dina vänförmåner här bredvid.

Ser fram mot att ses på Moderna Museet i vår! □

Anna Hegnell

Anna Hegnell är verksamhetsansvarig för Moderna Museets Vänner.

BONNIER

BRUMMER & PARTNERS

primewinebar

- 2 Vändonation i samlingen
Ulf Eriksson
Uppskattade vänner till
Moderna Museet
Anna Hegnell
- 3 Kära Vänner!
Lena Josefsson
- 4 Hilma af Klints Stockholm
Ulf Eriksson
- 6 Le Corbusiers och packmästare
Tovas Chandigarh
Tova Bjurström & Ulf Eriksson
- 8 Samlingen som laboratorium
Daniel Birnbaum & Ann-Sofi Noring
- 10 Lögner om måleri
John Peter Nilsson
- 15 Slavs and Tatars
Nils Svensk
- 16 Nina Korhons minnesbilder
Anna Tellgren
- 18 Kerstin Bernhard mellan
mörkrummet och världen
Fredrika Olausson
- 20 Kalendarium
- 22 Bellas Boktips
Rebecca Farrensteiner
Vännernas Vänner
- 23 Modernistmingel!
- 24 Vernissageinbjudningar

Bulletinen
Årgång 55 Nr 1, 2013

Ansvarig utgivare: Lena Josefsson
Redaktör: Ulf Eriksson
Biträdande redaktör: Anna Hegnell
Grafisk form: BankerWessel

För insänt material ansvaras ej
Copyright resp upphovsman
Särskilt tack till Moderna Museet/Bildbyrån

Moderna Museets Vänner
Anna Hegnell
Box 163 82
103 27 Stockholm

Obs! Nytt telefonnummer: 08-5202 3651
Plusgiro: 15 30 65-8
mmv@modernamuseet.se
modernamuseet.se/mmv

ISSN 1402-8875

På omslaget till vänster: Marcel Duchamp, *Fresh Widow*,
1920/1960, trä, glas och läder. Replik utförd av Ulf Linde,
Stockholm 1960.

© Succession Marcel Duchamp/BUS 2013

På omslaget till höger: Sturtevant, *Duchamp Fresh Widow*,
2012, lackfärg på trä, läder, polyesterplast.

© Sturtevant

MODERNA MUSEET

Moderna Museets
Vänner

Lena Josefsson, ordförande i Moderna Museets Vänner.
Foto: Prallan Allsten

Kära Vänner!

Det sjuder och bubblar på våra museer i Stockholm och Malmö. Vårsäsongen har dragit igång och vilken spännande tid vi har framför oss! Snart öppnar vårens, för att inte säga årets, stora utställning, *Hilma af Klint – Abstrakt pionjär!* Denna radikala banbrytande konstnär experimenterade med de kunskaper hon tillägnat sig genom år av konstnärlig träning till att skapa något som världen aldrig tidigare sett, och som många fortfarande inte haft möjlighet att se. Nu äntligen kommer en stor utställning med denna föregångare inom den abstrakta konsten som kommer att vandra ut i Europa och möta en stor ny publik. Det är fantastiskt att äntligen få göra en djupdykning i hela bredden av detta unika konstnärskap. Jag hoppas att vi ses på Vännernas exklusiva vernissage den 13 februari. I detta nummer av Bulletinen kan du vandra med Ulf Eriksson i Hilma af Klints fotspår genom ett Stockholm i förändring, på väg in i en modern tid.

Men utställningsprogrammet har redan dragit igång. I Stockholm öppnade nyligen *Le Corbusiers hemliga laboratorium*. Det hemliga laboratoriet var den ateljé där arkitekten experimenterade med idéer, färg och form på morgnarna innan han åkte vidare till arkitektkontoret. Konsten var ett nödvändigt andrum och en förutsättning för den inflytelserika produktion Le Corbusier lämnade efter sig. I ett bildreportage från Indiska Chandigarh, den ända stadsplan Le Corbusier fick både rita och genomföra, kan du se packmästare Tova Bjurströms fotografier av Le Corbusiers största projekt någonsin.

I laboratorier, hemliga eller inte, utför man experiment. Där prövar man sina idéer och drar nya lärdomar – precis så som ett modernt museum bör vara. Daniel Birnbaum och Ann-Sofi Noring skriver om samlingen som laboratorium. Under de senaste två åren har vi fått se en rad olika laborationer på hur man kan använda ett museum och en samling. Som artikelförfattarna skriver: ”Det handlar om att visa upp museet ur en annan synvinkel, men också om att teckna en annorlunda berättelse, inte en som är mer sann, utan en som ger ett annat perspektiv och berikar vår förståelse av konstens utveckling.”

Om museet kan ses som ett laboratorium och en plats för forskning och undersökningar då måste man nog säga att Marcel Duchamp tillhör ett av Moderna Museets grundämnen. På omslaget av Bulletinen ser du därför två variationer av Marcel Duchamps verk *Fresh Widow*. Det vänstra ”fönstret” är Ulf Lindes replik, signerad av Duchamp, medan det högra är Sturtevants ”repetition” av verket. En repetition som också blev en donation till museet. Men det är bara en av många fina donationer som museet mottog förra året. Vi i Moderna

Museets Vänner är mycket glada över att under förra året ha kunnat bidra till verk av både Carsten Höller och Elmgreen & Dragset. Tack alla medlemmar som har gjort dessa förvärv möjliga!

Några av de donationer som skänkts till museet under de senaste åren har uppvisat en rad likheter. De tycktes på olika sätt vilja diskutera måleriets roll inom samtidskonsten. Flera av dessa verk har vi kunnat se i den nya samlingspresentationen i Stockholm under vintern. Nu kommer de att presenteras tillsammans med andra, tidigare ej visade, verk i Malmös utställning *Lögner om måleri*. Johan Peter Nilsson, som curerar utställningen, har skrivit om detta spår som vi kan följa i samtidskonsten.

I Malmö öppnar också den 15 februari utställningen *Tala Madani: Rip Image*. Här möter vi ett ungt men mycket spännande konstnärskap som först kommer att presenteras i Malmö för att senare i vår visas i Stockholm. I samband med utställningen får vi också besök av konstnärskollektivet Slavs & Tatars som ger en performanceföreläsning i Malmö. Läs Nils Svensks artikel om denna spännande sammanslutning.

Moderna Museet samling växer med många verk varje år. Det är dock inte alltid museet har möjlighet att visa de nyförvärv som gjorts. Det är därför väldigt roligt att Bulletinen även kan vara en plats där nya bilder i samlingen möter publiken. I Anna Tellgrens artikel om fotografen Nina Korhonen kan vi se några av de spännande nyförvärv som gjorts till Moderna Museets fotografisamling.

För ett antal år sedan var Moderna Museets Vänner med och stöttade förverkligandet av Pontus Hulténs visningsmagasin mitt i Moderna Museets hjärta. Det är därför extra kul att kunna följa verksamheten där och visa något av det material som nyligen hängts på skärmarna. Kerstin Bernhard var en av alla de fotografier som levde mellan fotolaboratoriet och världen utanför. Som en av efterkrigstidens främsta mode- och matfotografer blev hon en gång känd för sina bilder av bröd. Nu kan vi se ett urval av hennes produktion i visningsmagasinet och läsa Fredrika Olaussons text om denna drivna fotograf.

Men det är inte bara utställningar i vår. Programsidorna är fulla av spännande program av alla de slag. Så ta en titt på de späckade sidorna och boka in din vår på Moderna Museet redan nu!

Vi ses på Moderna Museet! □

Lena Josefsson

Lena Josefsson är ordförande för Moderna Museets Vänner.

Brahegatan 52, juli 1961.

Efter faderns död 1898 och fram till 1918 bodde Hilma med sin mor på Brahegatan 52. Modern blev med tiden blind och Hilma tog allt mer hand om henne. De flyttade tillsammans till Furuheim. Efter moderns död flyttade Hilma af Klint från Stockholm och bosatte sig bland annat i Helsingborg, Uppsala och Lund. Hon vistades också långa perioder hos antroposoferna i schweiziska Dornach. Sina sista månader levde hon i en villa i Ösby på Djursholm. Hilma af Klint gick bort 1944, samma år som Kandinsky, Munch och Mondrian. Hon begravdes på Galärvarvs-kyrkogården där man kan besöka hennes grav.

Hilma af Klint skapade från 1906 fram till sin död 1944 drygt 1 000 verk. I sitt testamente förkunnade hon att de andliga arbetena skulle få visas tidigast 20 år efter hennes död. Det skulle ta ytterligare många år innan världen var redo. Men nu är alla eniga – Hilma af Klint var en radikal banbrytare och abstrakt pionjär.

Hilma af Klints Stockholm

I förra Bulletinen kunde vi läsa om hur Hilma af Klint nådde ett abstrakt genombrott i sitt måleri runt 1906. Men vad var det för en miljö detta skedde i? Följ med på en vandring genom tid och rum i Hilma af Klints Stockholm.

av Ulf Eriksson

Altare för De Fem.
Ur Hilma af Klints arkiv.

Utsikt över Karlbergs Slott från Kungsholmsidan, 1896.

Hilma af Klint föddes på Karlbergs slott 1862 som dotter till kommandören Fredrik Victor af Klint och Mathilda Sontag. Slottet var kunglig krigsakademi och Hilmas far ansvarade för kadettutbildningen. Familjen bodde på slottet tills Hilma var tio år. Redan som barn sadades det att Hilma hade mediala förmågor. Vid 17–18 års ålder hade Hilma börjat intressera sig för teosofi och deltog i organiserade seanser. Att hennes syster gick bort vid denna tid kan ha bidragit till hennes spiritistiska intresse. Tillsammans med vänner bildade Hilma senare en spiritistisk grupp – De Fem.

Hilma af Klint som ung flicka. Foto: Waldemar Dahlström & Co.

Beridarengatan 17, 19 och 21 norrut. I fonden ligger Tekniska skolan, 1885–1910.

Efter åren på Karlberg bodde familjen först på Norrtullsgatan och sedan på Badstugatan (nuvarande Sveavägen). När Hilma var 18 år påbörjade hon förberedande konstnärliga studier vid Tekniska skolan på Mäster Samuelsgatan 44. Tekniska skolan blev senare det vi idag känner som Konstfack. Vid sidan av studerade hon också porträttmåleri på Kerstin Cardons målarskola.

Blanchs café. Konstnär: Alexander Nay, färglitografi från 1870-talet.

Mellan 1882 och 1887 studerade Hilma vid Konstakademien på Fredsgatan 12. Det finns inga uppgifter om att Hilma skulle ha sällat sig till de så kallade opponenterna som gjorde revolt mot utbildningen som de ansåg föråldrad. Hon var dock redan från start medlem i nybildade Föreningen Svenska Konstnärinnor. Föreningen uppstod av nödvändighet då man var tvungen att vara med i en förening för att få ställa ut. Ingen annan förening antog nämligen kvinnor.

På bilden från 1896 kan du till höger om Konstakademien se några av de många "galgar" som blivit en del av stadsbilden. Galgarna knöt ihop det snabbt växande nätet av telefonkablar. Hilma levde i en tid av tekniska och naturvetenskapliga landvinningar. År 1886 upptäckte Heinrich Hertz sina elektromagnetiska vågor och 1895 upptäckte Wilhelm Röntgen sina strålar. Alla dessa osynliga energier som fanns i luften väckte funderingar kring vilka andliga energier som också fanns i etern.

Hilma af Klint ansågs begåvad så hon fick dela en av Akademiens eftertraktade ateljéer på Hamngatan 5, vid Kungsträdgården, med två andra kvinnliga konstnärer. Här arbetade hon från 1880-talets slut fram till 1908. Det var här hennes abstrakta måleri utvecklades runt 1906. Men redan tio år tidigare hade Hilma, tillsammans med De Fem, experimenterat med automatisk skrift som senare övergick i automatiskt tecknande.

Vid en avgörande seans fick Hilma i uppdrag av anden Amalief att använda sitt måleri till att "bygga ett tempel". Plötsligt målade hon stora abstrakta målningar. Ateljégrannarna uppskattade inte hennes andliga måleri som ansågs högst opassande. Men det höll inte Hilma tillbaka som nu var driven av ett kall.

I ateljéhusets bottenvåning låg det anrika Blanchs café som var en central plats i Stockholms konst- och nöjesliv. Caféet blev premiärplatsen för elektriskt ljus i Stockholm 1878. Restauratören och konsthandlaren Theodor Blanch öppnade också en konstsalong i huset som kom att bli ett viktigt utställningsrum i Stockholm. Efter 1889 överläts salongens lokaler till Konstföreningen (Nuvarande SAK). Här hade Edvard Munch en omtalad utställning 1894 som man kan anta att Hilma såg. Även Hilma af Klint ställde ut här – naturalistiskt landskaps- och porträttmåleri. Omvärlden var inte redo för hennes abstrakta måleri. Idag ligger Sverigehuset på tomten där det gamla ateljéhuset låg.

Ulf Eriksson är intendent vid Förmedling på Moderna Museet och redaktör för Bulletinen.

Läs "Hilma af Klint – abstrakt pionjär" från Bulletinen nr 6 2012 på modernamuseet.se/mmv.

Utställningen *Hilma af Klint – Abstrakt pionjär* pågår 16 februari–26 maj 2013. Curator: Iris Müller-Westermann. Assisterande curator: Jo Widoff. Vernissagen är öppen exklusivt för Moderna Museets Vänner onsdagen den 13 februari kl 19–21.

Packmästare Tova Bjurström
Foto: Åsa Lundén/Moderna Museet

Le Corbusiers och packmästare Tovas Chandigarh

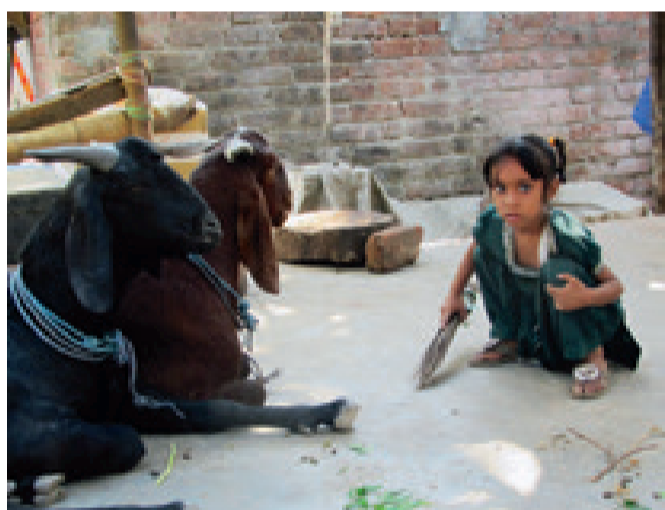
Le Corbusier hade djarva planer för Stockholm, Paris och Moskva. Men projekten stannade alla på ritbordet. Det finns dock en stad som är planerad helt efter Le Corbusiers design – Chandigarh i norra Indien. För Moderna Museets packmästare Tova Bjurström har staden blivit ett andra hem. Nu delar hon med sig av sina fotografier från det modernistiska projektets främsta manifestation i Indien.

Fotografier av Tova Bjurström
Text av Ulf Eriksson

Chandigarh är det utopiska drömprojektet som drevs igenom av Indiens första premiärminister Jawaharlal Nehru under 1950-talet. Han anlät den schweiziske stjärnarkitekten Le Corbusier för att utarbeta en plan för en modern stad för framtiden. Han fick också i uppdrag att rita några av stadens nyckelbyggnader. Ingen annanstans i världen finns det en plats där Le Corbusiers idéer om stadsplanering har realiserats i sådan utsträckning. Staden är idag hem för drygt en miljon invånare.

Moderna Museets packmästare Tova Bjurström, som ansvarar för packning och uppackning av all konst som lämnar och kommer till museet, har rest regelbundet till Chandigarh sedan slutet på 1990-talet. Första gången hon kom till Chandigarh var det för att arbeta som volontär på ett barnhem som drevs av Moder Terasas nunneorden Missionaries of Charity. De friska barnen som kom dit adopterades bort till lokala familjer men många led av sjukdomar eller hade någon form av funktionsnedsättning. De barnen kunde räkna med att leva hela sina liv inom barnhemmets murar.

Barnhemmet låg mitt i staden men det skulle ta lång tid innan Tova fick lära känna Chandigarh. Tova berättar: "Där kom jag som ensam tjej med rygga och free-style, och de hade aldrig sett en kamera förr. Det blev en chock för både mig och dem. Jag tror att systrarna var livrädda för att jag skulle berätta om hur det var utanför de där murarna som vi faktiskt var inlåsta bakom på nätterna." Nunnorna drev barnhemmet med järnhand, berättar Tova. "Jag tänkte mycket på Emil i Lönneberga och kommandoran när jag var där. Systrarna fick jättegod mat, kyckling, fisk, getkött, ostar och ägg. Fast vi som jobbade tolv timmar om dagen, eller natten, fick linsgryta och ris varje dag. [...] Nunnorna ville inte heller att man skulle bli vänner för livet så när jag började lära mig hindi och blev kompis med några av tjejerna fick vi talförbud på kvällarna."

Det dagliga livet på hemmet innebar en stor omställning för Tova, som fick uppleva nya sidor av livet. Utanför murarna fanns Le Corbusiers stora modernistiska projekt. Det var egentligen först när Tova slutade på barnhemmet som hon fick komma ut och möta staden

Chandigarh. Hon återvände året därpå och råkade då träffa Pyari som hade lagat mat till systrarna på barnhemmet. "Hon hade blivit utkastad från barnhemmet så då började jag hjälpa till ekonomiskt. Jag tog hand om Pyari och hennes systerdotter Ashika, som skulle börja jobba på barnhemmet men som var så undernärmd att de tog in henne som ett av barnen istället."

När Tova besökte sina vänner i Chandigarh i november förra året passade de på att besöka Le Corbusiermuseet i staden och Le Corbusiers domstolsbyggnader och monument i den norra delen av staden i "sektor 1". Hennes vänner som bott i staden hela sina liv hade aldrig varit på något av ställena förut. Tova berättar att de kanske inte känner till så mycket om Le Corbusier men att de är väldigt stolta över att bo i en så ren och grön stad. Staden saknar likhet med någon annan stad i Indien. Stadsplanen består av ett strikt rutnät av så kallade sektorer. Varje sektor är indelad i fyra delar: A, B, Coch D. Det gör det väldigt enkelt att hitta i staden, som Tova konstaterar: "Det är enkelt att vara rikshakille i Chandigarh för det är bara att säga 24 A och så vet han

vart man ska." Sektorerna omges av gröna boulevarder som knyts samman av parkliknande rondeller där sektorerna möts. För Le Corbusier var parker viktiga inslag i stadsbilden, de fungerar som stadens gröna lungor. I Chandigarh är man mycket stolt över sina parker.

"Det har hänt extremt mycket i Indien och Chandigarh under de 15 år jag varit där", säger Tova. "De börjar planera en tunnelbana och den stora flygplatsen ska börja ta emot internationella flighter. Så det börjar röra på sig." Även packmästare Tova börjar röra på sig. Det har just kommit en transport från Schweiz – en lastbil fylld av drömmar om en modern bättre värld. En värld signerad Le Corbusier. □

Tova Bjurström är packmästare på Moderna Museet och Ulf Eriksson är intendent vid Förmedling på Moderna Museet samt redaktör för Bulletinen.

Utställningen *Moment – Le Corbusiers hemliga laboratorium* pågår 19 januari–28 april 2013. Curatorer: Jean-Louis Cohen och Pascal Mory

Till vänster: *freq_out 8*, utställningsvy, Moderna Museet, 2012.
Foto: Åsa Lundén/Moderna Museet

Samlingen som laboratorium

Ett öppet och levande museum måste vara ett laboratorium menar Daniel Birnbaum och Ann-Sofi Noring. Under de senaste två åren har Moderna Museet vridit och vänt på hur man kan presentera en samling. Genom att göra oväntade snitt och ingrepp i samlingen får vi nya perspektiv på konsten och museet.

av Daniel Birnbaum & Ann-Sofi Noring

En annan historia: I kamerans våld, utställningsvy, Moderna Museet, 2011.
Foto: Åsa Lundén/Moderna Museet

En stor konstsamling är en perfekt utgångspunkt för visuella och intellektuella experiment. Under de senaste två åren har Moderna Museet skakat om standardberättelsen om modernismen genom en rad radikala omhängningar. Det började med *En annan historia*, som lät den fotografiska bilden steg för steg ta över samtliga salar. Vår samling av fotografi, från 1840 fram till idag, är en av Europas viktigaste. Så gott som alla de stora namnen i fotografins historia finns representerade – från Henri Cartier-Bresson, Julia Margaret Cameron och Man Ray till Robert Mapplethorpe och Cindy Sherman.

Det handlar om att visa upp museet ur en annan synvinkel, men också om att teckna en annorlunda berättelse, inte en som är mer sann, utan en som ger ett annat perspektiv och berikar vår förståelse av konstens utveckling. Det fanns uppenbarligen en stor efterfrågan bland besökarna att få se mer av vår stora samling av fotografi, och *En annan historia* blev inte bara den största fotoutställningen på ett svenskt museum någonsin utan också den utan jämförelse mest besökta.

Efter fotografin följde en liknande presentation av den rörliga bilden med nyckelverk ur museets samling av film och video, från Dziga Vertov, Maya Deren och Andy Warhol till videopionjärer som Dara Birnbaum, Gary Hill och Pipilotti Rist. I centrum för allt detta stod

vår utställning med Eija-Liisa Ahtila, en av dagens viktigaste konstnärer, som utforskar gränstrakterna mellan konst och film. *Before and After Cinema* var ett spännande samarbete med Bonniers Konsthall, som gjorde det möjligt att undersöka vad den rörliga bilden kan vara idag och vart den är på väg i vår nya mediala verklighet.

Ett konstmuseum brukar i allmänhet visa upp saker att se på. I centrum står ögat. Under 48 timmar gjorde vi om Moderna Museet till ett örats museum och presenterade endast ljudkonst och konserter: *freq_out* var en ljudinstallation som bestod av tolv individuella ljudverk som vart och ett utnyttjade en specifik ljudfrekvens och tillsammans bildade ett ljudlandskap. Initiativtagare till *freq_out* var Carl Michael von Hausswolff, som beskriver projektet: "Ljud har varit en bestående del av den samtida bildkonsten under de senaste hundra åren. Ljudinstallationen *freq_out* som nu konstrueras på Moderna Museet är antagligen det största sammansatta ljudverk som någonsin uppförts i ett konstmuseum – 48 timmar × 4 250 kubikmeter. Tolv stycken mindre verk i olika frekvensområden har fogats ihop till en helhet. Ljuden har varken en början eller ett slut utan befinner sig i ett konstant flöde och agerar på ett skulpturalt sätt."

Under några förbryllande månader presenterade Sturtevant repliker av välkända verk av Joseph Beuys, Andy Warhol, Marcel Duchamp och andra manliga stor-

heter som förknippas med Moderna Museets historia.

Efter dessa rätt extrema förvandlingar av museets salar har vi steg för steg installerat en ny kronologisk version av vår samling som tar fasta på alla discipliner och som försöker skapa nya dialoger mellan den svenska och den internationella konsten. Moderna Museet är numera ett museum på två platser, och stora utställningar som tar avstamp i samlingen visas varje år i Malmö, nu senast *Supersurrealismen*. Någon permanent presentation av historien är det inte längre tal om i någon av städerna, tvärtom är vår samlingen dynamisk och rörlig resurs som fortsätter att växa – ständigt nya konstnärskap och nya verk tillkommer.

Moderna Museet har en samling i världsklass, men vårt sätt att arbeta med den förblir experimentellt. Så hoppas vi förena tyngd och lätthet. Man väntar sig av mindre konsthallar och biennaler att de ska arbeta i experimentell anda, men även ett stort museum som vill förbli öppet och levande måste förbli ett laboratorium. Gertrude Stein lär ha sagt att man kan vara ett museum eller vara modern, men det går inte att vara båda samtidigt. Låt oss försöka bevisa att hon hade fel. Vi förblir paradoxen Moderna Museet. □

Daniel Birnbaum är överintendent och Ann-Sofi Noring är vice museichef på Moderna Museet.

Tauba Auerbach, *Untitled*, 2011, akryl på duk.
© Tauba Auerbach

Sergej Jensen, *Untitled*, 2011, juteväv.
© Sergej Jensen

Lögner om måleri

Måleriet är fortfarande ett gångbart och livskraftigt medium konstaterar John Peter Nilsson när han betraktar elva nyförvärv som gjorts till Moderna Museets samling under de senaste åren. På Moderna Museet Malmö får vi i den tematiska utställningen *Lögner om måleri* bekanta oss med en rad konstnärskap som på olika sätt diskuterar målerikonstens representationer och måleriets mening i samtidskonsten.

av John Peter Nilsson

Är måleriet fortfarande ett gångbart och trovärdigt konstnärligt medium? Frågan brukar dyka upp med jämna mellanrum och varje gång utbrists det: Men måleriet lever ju och frodas som aldrig förr!

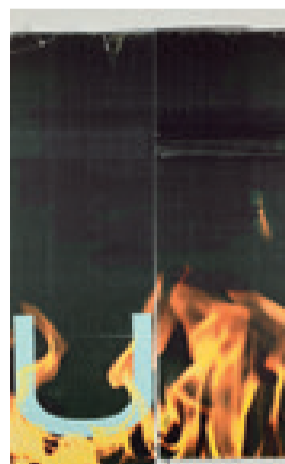
Under det senaste decenniet har måleriet blomstrat runt om i världen. Efter en tid då fotografi, video, film och skulpturala installationer dominerade konstscenen vände trenden under början av 2000-talet. Ett nygammalt föreställande måleri syntes alltmer, med motiv eller utföranden som nostalgiskt påminde om penselns och färgens både mystiska och magiska dragningskrafter.

En hel del konstnärer har också intresserat sig för måleriets mer idébetonade närvaro genom att avslöja olika slags föreställningar, eller till och med lögner, som omgärdar målarkonsten. Genom en rad generösa donationer och inköp har Moderna Museet lyckats förvärva en rad konstnärskap som på olika sätt diskuterar måleriets mening. Elva av dessa konstnärskap visas på Mo-

derna Museet Malmö i en tematisk utställning om målerikonstens representationer. Frågeställningen är inte alltid huvudsaken i deras verk, och konstnärskapen skiljer sig också åt i ålder och geografisk hemvist, men i en eller annan mening kan verken tolkas som dekonstruktioner av fenomenet måleri.

Den måleriska gesten har ofta förknippats med en manlig handling. Verken av Jutta Koether, Marianna Uutinen och Klara Lidén underminerar ett sådant synsätt. Till viss del imiterar de abstrakt expressionistisk eller monokrom konst. Men genom att använda billiga färger eller fula material förskjuts de sublimes anspråken i verken. Monika Marklinger gör inte ens en målning utan en sekundsnabb video i vilken hon frågar sig varför man överhuvudtaget sysslar med måleri!

Verken av Wade Guyton, Alex Israel Fredrik Værsløv och Sergej Jensen påminner om lågmälda abstrakta meditationer. De är nästan intimt innerliga – om det inte vore för deras storlek. Å ena sidan omfamnas vi av verkens fysiska pretentioner å

Wade Guyton, *Untitled*, 2011, bläckstråleutskrift på linneduk.
© Wade Guyton

Till vänster: Gardar Eide Einarsson, *Burned Flag (Sons of Liberty)*, 2011, textil (bränd).

© Gardar Eide Einarsson. Foto: Åsa Lundén/Moderna Museet

Nästa uppslag: Klara Lidén, *Untitled. From the series Poster Painting*, 2011, nya och gamla affischer, vetestärkelse.

© Klara Lidén

25,00 EURO TICKETS ONLY 030 / 92
WWW.HEKTIKET.COM

EN
COON

W
m

Marianna Uutinen, *Smudge up*, 2009, akryl och plastfolie på duk.
© Marianna Uutinen/BUS 2013

Michel Majerus, MoM Block Nr. 43, 1997, akryl på duk.
© The estate of Michel Majerus, courtesy neugerriemschneider, Berlin

Jutta Koether, *Female Force*, 2006, trä, akrylfärg, 'liquid glass'-fernis, metallkedjor, tyg, plastföremål, metallföremål, spegel, glaspärlor. Donerad av Moderna Museets Vänner 2011.
© Galerie Daniel Buchholz, Köln/Berlin

andra sidan lamsläs pretentionerna av att man kan fördjupa sig i små, obetydliga detaljer. Tittar man ännu närmare upptäcker man att det som liknar måleri kan vara digitala utskriftar eller bestå av andra material som liknar ytor behandlade av penslar och färger.

Taubas Auerbach lurar bokstavligen ögat. I hennes sk *Fold Paintings* har hon bokstavligen vikt och vridit dukarna, spraymålat dem och sedan spänt upp dem. Det är genom uppfinningsrikedom snarare än målerisk skicklighet som trompe l'œil-effekterna träder fram. Slutligen har vi Michel Majerus som innan han gick bort 2002, endast 35 år gammal, hann producera verk i ett rasande tempo och ville att konsten skulle var mer än bara konst. Majerus påstod aldrig att hans verk skulle gestalta någonting inspirerat av en "högre verklighet". Tvärtom, verken skulle öka livslusten, någonting som jag uppfattar att alla konstnärerna i *Lögner om måleri* uppmanar till. De ljuger inte för att kritisera måleriet som sådant. De lägger snarare till ytterligare en dimension i upplevelsen av verken "genom att respondera på någonting som redan är upplevt", som just Majerus själv uttryckt det. Det går alldeles utmärkt att måla utan färg och pensel. □

John Peter Nilsson är chef för Moderna Museet Malmö.

Lögner om måleri pågår i Övre Gallerierna och Nya Galleriet på Moderna Museet Malmö 9 mars–25 augusti 2013. Curator: John Peter Nilsson.

Slavs and Tatars *Molla Nasreddin*

Med anledning av utställningen *Tala Madani: Rip Image* besöker konstnärskollektivet Slavs and Tatars Moderna Museet Malmö för en performanceföreläsning.

Öster om Berlinmuren och väster om den kinesiska muren, så beskriver Slavs and Tatars sitt verksamhetsfält. Området är hemvist för både slaver och tatarer men Slavs and Tatars, som är ett konstnärskollektiv, av anonyma medlemmar har inte valt sitt namn för att proklamera en etnisk identitet. Snarare handlar det om att beskriva ämnet för deras arbete: ”en ofta glömd sfär av inflytanden mellan slaver, kaukasier och centralasiater.” Med en geografisk och kulturell avgränsning som utgångspunkt och en konstnärlig praktik som ofta använder forskningen och journalistikens verktyg rör sig Slavs and Tatars verk inom en mängd discipliner och media.

Verket *Molla Nasreddin*, som presenteras på Moderna Museet Malmö i form av en föreläsningperformance, existerar i ett komplext nät av referenser på ett sätt som är karaktäristiskt för Slavs and Tatars. Utgångspunkten är en azerisk satirtidning från 1900-talets början, 1906–30. Den drev med såväl korruption hos den lokala eliten som västvärldens kolonialism och tidningens humor finner sin motsvarighet i Slavs and Tatars konstnärskap.

Den Molla Nasreddin som givit namn åt tidningen är känd för oss i Sverige främst genom Eric Hermelins översättningar från Sankt Lars mentalsjukhus i Lund. Molla

Nasreddin är huvudpersonen i mängder av sedelärande historier och skämt, ett slags vis dåre som möjligen hade en verklig förlaga som levde i 1200-talets ottomanska rike. För tidningen var Molla Nasreddin närmast en maskot som återkom framkikandes bakom illustrationerna som en presentatör eller i dem som en åskådare.

Molla Nasreddin har återutgivits av den azeriska regeringen, i en strävan att skapa en azerisk identitet och i denna form upptäckte Slavs and Tatars tidningen. De gav i sitt tur ut ett urval av tidningens framsidor och illustrationer översatta till engelska med förklarande kommentarer.

Med humorns hjälp ger Slavs and Tatars oss tillgång till en för många okänd historia, en skatt av bilder som är nästan kusligt relevant. Om Molla Nasreddin sägs att han red sin åsna baklänges, på väg framåt med blicken fäst på det förflutna. □

Nils Svensk

Nils Svensk är Moderna Museets Vänners representant och programansvarig i Malmö.

Slavs and Tatars presenterar Molla Nasreddin på Moderna Museet Malmö tidagen 26 februari kl 18. Boken *Molla Nasreddin: the magazine that would've could've should've* finns att köpa i butiken med MMV-rabatt.

Slavs and Tatars, *Molla Nasreddin*, bok, offsettryck, 2011, jrp|ringier, 208 sidor, sid 2.

Wolfgang Tillmans, *Process (apple tree)*, 2012 © Wolfgang Tillmans

Moderna Museets Vänner edition no 1 WOLFGANG TILLMANS

Medlemmar i Moderna Museets Vänner har möjlighet att köpa ett signerat och numrerat verk av Wolfgang Tillmans.

Wolfgang Tillmans har skapat verket *Process (apple tree)* speciellt för Moderna Museets Vänner och han har generöst valt att skänka sin bild till Moderna Museets Vänner som kommer att använda överskottet från försäljningen till stöd för Moderna Museet.

Edition: Wolfgang Tillmans, *Process (apple tree)*, 2012.
Edition 100 plus 35 artist proofs. Signerad och numrerad.
Finns att köpa i museets entrékassa och på modernamuseet.se/mmv

Moderna Museets Vänner

Nina Korhonen, *Kati i båten*, 1987–95.
© Nina Korhonen/BUS 2013

Nina Korhonen, *Systrar*, 1987–95.
© Nina Korhonen/BUS 2013

Nytt i samlingen

Nina Korhonen minnesbilder

I fotografen Nina Korhonen fascinerande bildberättelser blir det privata allmänt. Moderna Museet har förvärvat tio fotografier ur serierna *Anna Amerikan mummu* och *Minne, Muisto, Memory*. Bulletinen presenterar några av de senaste tillskotten i samlingen.

av Anna Tellgren

Nina Korhonen, *Manhattan, New York*, 1993 och *Köket, New York*, 1997.
© Nina Korhonen/BUS 2013

Under 2012 gjorde vi ett förvärv av tio fotografier av Nina Korhonen och stärkte därmed vår samling ytterligare med verk av en av våra internationellt framgångsrika svenska fotografer. Nina Korhonen är född 1961 i Tammerfors, men bor och arbetar sedan 1981 i Stockholm. Hon utbildades vid Nordens Fotoskola på Biskops-Arnö och blev därefter i slutet av 1980-talet medlem av Mira Bildarkiv, som hade startat 1979 och bestod av ett fyrtiotal fotografier i Skandinavien. Där ingick bland andra Ann Christine Eek, Kent Klich, Maud Nycander, Anders Petersen och Håkan Pieniowski. Mira var en samlingspunkt för flera ur den generation fotografer som kom fram under 1980-talet och som hör till den dokumentära traditionen, vilken de utvecklade mot mer subjektiva och konstnärliga projekt. Sedan några år arbetar Nina Korhonen som fri fotograf och hon har haft separat-utställningar i bland annat Stockholm, Helsingfors, Oslo, Köpenhamn, Kaunas och Paris. Hon har gett ut tre böcker.

I samlingen ingår nu fem färgfotografier (typ C) ur serien *Anna Amerikan mummu*, från andra hälften av 1990-talet, som blev Korhonen stora genombrott. Samma år som boken med dessa bilder kom ut (2004) fick hon både Arbetets museums dokumentärfotoprisk och Svenska Fotobokspriset. Men till detta valde vi också fem till formatet lite mindre fotografier (vintage print) ur ett

äldre projekt från åren kring 1990. Denna serie publicerades i Nina Korhonen första bok, som har titeln *Minne, Muisto, Memory* (1997). Här återberättar Korhonen minnen från sina barndomssomrar i Finland. Bilderna handlar om att vara på väg att bli vuxen och om relationen, eller snarare närheten, till djur och natur. Vi möter allt detta genom mjuka svartvita fotografier av två flickor i fotografens bekantskapskrets, som badar, leker och umgås med varandra och släkten runt dem.

I sin andra bok *Anna Amerikan mummu* berättar Korhonen i ord och bild om sin mormor, som reste till New York 1959 och stannade där i fyrtio år. Hon kom hem till Finland på somrarna, medan hennes make åkte och hälsade på henne i USA en period varje vinter. Bildserien blir en resa tillbaka i tiden, en berättelse om att söka sina rötter, men framför allt beskriver hon ett fascinerande kvinnoöde. I alla sina publicerade projekt behandlar Korhonen teman som har med hennes egen historia, familj och livssituation att göra och i de senare projekten har även självporträtt kommit in, som exempelvis i *Rewind: The photographs* (2009) – hennes tredje bok. Det privata blir det allmänna i hennes fotografiska berättelser. □

Anna Tellgren är intendent med ansvar för samlingen av fotografi och forskningsledare vid Moderna Museet.

Nytt i Pontus Hulténs visningsmagasin

Kerstin Bernhard mellan mörkrummet och världen

I Pontus Hulténs visningsmagasin har en ny skärm iordningställts med fotografier av Kerstin Bernhard. Konstvetaren Fredrika Olausson, som gjort praktik på Moderna Museet och skrivit en kandidatuppsats om Kerstin Bernhard, berättar om en driven yrkesfotograf som utforskade nya marknader i efterkrigstidens Europa.

av Fredrika Olausson

Överst: Kerstin Bernhard, titel saknas, u.å., gelatinsilverfotografi monterat på kartong.

© Kerstin Bernhard

Kerstin Bernhard, *Väskmode*, 1951, 1951, gelatinsilverfotografi.

© Kerstin Bernhard

I fotografins ungdom fördelades en stor del av arbetet mellan ateljén och mörkrummet. Dessa bildade fotografens tudelade laboratorium, det ena för ljuset, det andra för mörkret. Fotografen Kerstin Bernhard (1914–2004) gjorde karriär under en period då man började lämna de klassiska ateljéporträtten för att istället utforska människorna och världen utanför. Hon kom att bli en av Sveriges främsta fotografer, ledande inom mode- och matfotografin.

Styrkan hos Kerstin Bernhard låg i kombinationen av en stilsäker bildkänsla och ett pragmatiskt förhållningssätt. Bernhard kunde förvandla det mest allmogliga motiv till skön konst. På samma sätt som hennes bilder av skor var själfulla och humoristiska kunde hon fånga monumentaliteten i tre ägg eller i en vitlök. De senare liknar mer porträtt än matfotografi i sin gestaltning och sitt utförande. Med en forskares noggrannhet närmade sig Bernhard sitt stilleben. Hennes verktyg var objektivet istället för mikroskopet. Den insikt i motivet som dessa bilder förmedlar är direkt jämförbart med porträttets egenskaper. Skillnaden är att fotografierna föreställer råvaror och inte människor.

Strax efter sin studentexamen 1933 började Kerstin Bernhard som elev hos hovfotograf Ferdinand Flodin. Hon gick även en kurs i fotografi och reproduktions-

teknik för John Hertzberg på Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm. På förslag av sina lärare blev Bernhard invald i Fotografiska föreningen 1934. Samma år fortsatte hon sin utbildning vid Contempora Lehrateliers i Berlin, en privatskola för arkitektur, design och fotografi.

Under sin tidiga yrkesutövning tillägnade sig Kerstin Bernhard fotografiets hantverk och lärde sig att tillfredsställa en marknad, att leverera de porträttkunden önskade. Hon behärskade bildkonventionerna utan att försöka utmana dem. Porträttfotografen var länge en säker inkomstkälla, men klimatet hårdnade vid andra världskrigets utbrott. Nu gällde det att synas. Det gjorde man med hjälp av kända ansikten från teaterns och filmens värld. Kerstin Bernhard anpassade sig till det rådande bildmodet och skapade starka porträtt, som prydde omslaget på fashionabla tidningar såsom *Idun*. I längden var hon dock inte lockad av ateljéfotografins artificiella porträtt.

När de magra krigsåren var över stängde Bernhard sin ateljé och reste hösten 1947 till Paris i sällskap med journalisten Ingrid af Ström. Mötet med den kosmopolitiska staden resulterade i en helt ny inriktning med bildreportage och modefotografi. Detta var ett lika medvetet som pragmatiskt val. Hon slapp de krävande

Kerstin Bernhard, titel saknas, u.å., gelatinsilverfotografi monterat på kartong.
© Kerstin Bernhard

kunderna utan att för den skull förlora sin försörjning. Erfarenheterna från verksamheten som porträttfotograf fick hon användning för inom modebilden, samtidigt som hon utvecklades som fotograf.

Från sin första resa till Paris skrev Kerstin Bernhard senare att hon ville återge den flärdfyllda och löftesrika tiden efter kriget. Modebilden handlade alltså inte enbart om kläderna utan också om den befrielse och känsla av nyskapande som modet förmedlade. Möjligheten till ljussättning vid fotografering var dock fortfarande begränsad. Ett sätt att ta sig runt detta problem var att använda sig av det naturliga ljuset på plats. Många bilder från reportaget i *Idun* hösten 1947 är därför tagna i ett fönster eller utomhus.

Moderna Museets samling visar på bredden i Kerstin Bernhards produktion, med en rad olika genrer som porträtt-, mode- och matfotografi. Hon tillhörde den generation fotografer som tog ett steg ut ur ateljén för att erövra nya bildmotiv, ute i samhället. Med sinne för ljus och komposition utvecklade Bernhard en fotografisk stil som fick ett stort gensvar i efterkrigstidens Sverige. □

Fredrika Olausson var under vintern praktikant på Moderna Museet. Hon är student på curatorutbildningen vid Stockholms universitet och har skrivit en kandidatuppsats vid Stockholms universitet med titeln "Kerstin Bernhard – människa i bild".

Kerstin Bernhard, *Madame Eva Bonnet. Lot-et-Garonne, Frankrike, 1963, 1963/1980*, gelatinsilverfotografi.
© Kerstin Bernhard

Kerstin Bernhard, *Dansören Albert Mol, 1947, 1947/1980*, gelatinsilverfotografi.
© Kerstin Bernhard

Tisdagsklubben, vernissager och program i Stockholm och Malmö våren 2013

Moderna Museet Stockholm

Tisdagsklubben – vår programverksamhet med specialvisningar, föreläsningar med mera exklusivt för Moderna Museets Vänner. Tisdagsklubben är enbart öppen för medlemmar och medlemskortet måste visas upp. Tisdagsklubbens program äger rum i Stockholm.

Nyhet! Restaurangen bjuder in till Baren varje tisdag från kl 15 med mat och fika och alltid med ett specialerbjudande för Vännerna.

Intendent Ulf Eriksson är programansvarig för Tisdagsklubben. Har du idéer och tips om programmet? Kontakta Ulf, u.eriksson@modernamuseet.se.

Tisdagsklubben börjar alltid kl 18.30.
Förhandsanmälan behöver inte göras

Februari

10 februari kl 11.30–17
> *Filmvisning och samtal Harun Farocki*
Harun Farocki är en tysk filmskapare och konstnär. Ett återkommande tema i Farockis verk är arbete, betalt och obetalt, som i sin tur väcker frågor om politik, krigföring, maktstrukturer och social samlevnad. Språk: Engelska.
För program se modernamuseet.se
Plats: Auditoriet, plan 2
Fri entré.

Tisdagsklubben 12 februari kl 18.30
> *Setouchi Triennale, Japan*
Efter 2010 års succé kommer Setouchi Triennale att äga rum för andra gången i den japanska övärlden 2013. Med utgångspunkt från ön Naoshima har det sedan mitten av 1990-talet pågått en process på önna i Seto inlandshav där små fiskesamhällen får ny näring av storslagna moderna satsningar på konst. Framstående arkitekter och världsberömda konstnärer har bjudits in för att skapa roliga, vackra och innovativa verk, ofta med kopplingar till det lokala livet. Japanexperten Jörgen Fredriksson, Världens resor, berättar om Triennalen och Moderna Museets Vänner reser dit i oktober 2013.
Plats: Biografen, plan 2

13 februari kl 19–21
> *Vernissage Hilma af Klint*
Exklusivt för Moderna Museets Vänner.
Läs hela inbjudan på sista sidan i Bulletinen.

16 februari kl 14
> *Specialvisning Hilma af Klint*
Specialvisning av Ylva Hillström, intendent.
Plats: Utställningen, entréplan
MMV fri entré (övriga inträdesbiljett 120 kr)

Tisdagsklubben 19 februari kl 18.30
> *Iris Müller-Westermann om Hilma af Klint*
Vårens stora utställning på Moderna Museet är den retrospektiva utställningen *Hilma af Klint – Abstrakt pionjär*. Utställningen presenterar Hilma af Klints viktigaste abstrakta verk samt målningar och verk på papper som aldrig tidigare visats, och ger en fördjupad bild av konstnärskapet. Hennes omfattande dag- och anteckningsböcker har ingått i den ingående

forskning som ligger till grund för utställningen, som omfattar runt 200 målningar och verk på papper. Curator Iris Müller-Westermann berättar om konstnären som nådde ett abstrakt genombrott före både Kandinsky, Mondrian och Malevitj.

Plats: Auditoriet, plan 2

22 februari kl 18–20
> *Öppen vernissage*
MOMENT – Frontlinjer: Omer Fast
Kl 18.00 Filmvisning och samtal. Curatorer: Lena Essling och Fredrik Liew. I stafettutställningen *Frontlinjer* tematiseras konfliktzoner av tre konstnärer med rörlig bild som uttrycksätt. Efter vernissagen visas ett verk i Minibion tills nästa konstnär tar vid. Utställningen pågår 22 februari–19 maj.
Plats: Biografen. Språk: Engelska.
Ingång via huvudentrén.
Moderna Bar öppen till kl 24. Fri entré.

Tisdagsklubben 26 februari kl 18.30
> *Johan Linton om Le Corbusier och Stockholm*
Le Corbusier betraktas av många som 1900-talets mest betydelsefulla arkitekt. Hans del i framväxten av en internationell, modern arkitektur och stadsplanering kan knappast överskattas. Utställningen *Moment – Le Corbusiers hemliga laboratorium* erbjuder ett unikt tillfälle att upptäcka bredden i produktionen – inklusive sällan visade skulpturer och målningar. En stor del av utställningen kommer också att handla om hans relation till Sverige och det förslag han presenterade för omdaning av Nedre Norrmalm i Stockholm, vilket Johan Linton har fördjupat sig i. Johan Linton är arkitekt, civilingenjör i teknisk fysik och teknologie licentiat i arkitektens teori och historia vid Chalmers tekniska högskola i Göteborg.
Plats: Auditoriet, plan 2

26 februari kl 17
> *Specialvisning Hilma af Klint*
Specialvisning av Jo Widoff, assisterande intendent
Plats: Utställningen, entréplan
MMV fri entré (övriga inträdesbiljett 120 kr)

Mars

3 mars kl 13
> *Picasso/Duchamp*
Presentation av utställningen *Picasso/Duchamp*.
Plats: Auditoriet, plan 2
Fri entré

Tisdagsklubben 5 mars kl 18.30
> *Andreas Nilsson om Tala Madani*
Tala Madani visas i vår på Moderna Museet Malmö för att senare i maj komma till museet i Stockholm. Tala Madani arbetar med måleri och animation. I sitt arbete diskuterar Tala Madani politiska ämnen som maktstrukturer, maskulinitet och gruppdynamik. En kontrast mellan humor och allvar, lek och hård verklighet, är återkommande i Madanis konstnärskap när hon målar upp ritualliknande, ofta absurda situationer som pendlar mellan figuration och abstraktion. Curator Andreas Nilsson berättar om Tala Madanis konstnärskap.
Plats: Auditoriet, plan 2

9 mars kl 13–16.30
> *Tempo Dokumentärfestival*
Speak Your Mind – Samiska röster!
I år visas ett unikt filmprogram av tongivande

samiska konstnärer från Sverige, Norge och Finland. Filmerna ger en inblick i den samiska kulturen och berättar om allt från experimentell renmärkning och renrace till homosexualitet i Karasjok och dans på fjället.

Se hela filmprogrammet på modernamuseet.se.
Plats: Biografen, plan 2

Tisdagsklubben 12 mars kl 18.30
> *Speak Your Mind – Samiska röster!*
Moderna Museet samarbetar sedan ett par år tillbaka med Tempo Dokumentärfestival. I år visas ett unikt filmprogram av samiska konstnärer och filmare från Sverige, Norge och Finland. Kortfilmerna ger en inblick i den samiska kulturen och visas i samarbete med Samiska veckan i Umeå. För Tisdagsklubben presenterar curator Anna Linder en timmes specialprogram med samisk samtida filmkonst.
Plats: Biografen, plan 2

15 mars kl 18–20
> *Öppen vernissage*
MOMENT – Karl Holmqvist
Kl 18.30 samtal. Curator: Fredrik Liew.
Utställningen pågår 16 mars–8 september.
Plats: I samlingen. Ingång via huvudentrén.
Moderna Bar öppen till kl 24. Fri entré.

16 och 17 mars kl 15
> *CinemAfrica Filmfestival*
Fokus i år är de afrikanska filmskaparnas och filmindustriernas bästa och senaste filmer med specialnedslag på konstfilm och kortfilm.
För biljetter och program se modernamuseet.se.

Tisdagsklubben 19 mars kl 18.30
> *Samtal mellan Karl Holmqvist och Fredrik Liew*
Utställningen *Moment – Karl Holmqvist* bygger på ett förvärv till museets samling som i komprimerad form presenterar konstnärskapet från tidigt 1990-tal fram till idag. Holmqvists textbaserade praktik kommer att veckla ut sig i form av böcker, planschverk, ljud, video och performance där han behandlar populärkulturens och religionens estetik såväl som etik. Karl Holmqvist har visats på ett flertal tongivande utställningar internationellt men varken haft en separatutställning på Moderna Museet eller blivit representerad med ett verk i dess samlingar, förrän nu. Möt konstnären Karl Holmqvist i ett samtal med curator Fredrik Liew.
Plats: Auditoriet, plan 2

22 mars kl 17
> *Vernissage Paul Thek*
Paul Thek, in Process är en arkivutställning i Pontus Hulténs Visningsmagasin, sammanställd av den externa curatorn Susanne Neubauer. Utställningen visar Paul Theks konstnärskap utifrån den brevväxling och den fotodokumentation som skedde i anslutning till utställningen *Pyramid (Paul Thek och vänner)*, Moderna Museet 1971–1972.
Plats: Pontus Hulténs Visningsmagasin, plan 2

22 mars kl 18–20
> *Öppen vernissage*
MOMENT – Frontlinjer: Wael Shawky
Kl 18.00 Filmvisning och samtal. Curator: Lena Essling. I stafettutställningen *Frontlinjer* tematiseras konfliktzoner av tre konstnärer med rörlig bild som uttrycksätt. Efter vernissagen visas ett verk i Minibion tills nästa konstnär tar vid. Utställningen pågår 22 februari–19 maj.
Plats: Biografen. Ingång via huvudentrén.
Språk: Engelska.
Moderna Bar öppen till kl 24. Fri entré.

23 mars tid meddelas senare
> *En eftermiddag om visionären Le Corbusier*
Vi bjuder in till en eftermiddag med föreläsningar och samtal om mottagandet av Corbusier och hans idéer i Sverige. Vilket inflytande har han haft? Hur har kritiken sett ut? Hur förhåller sig det han stod för till våra nutida visioner för staden? För information om medverkande och fullständigt program se modernamuseet.se. I samarbete med Stockholms Arkitektförening och Arkitekturmuseet.

Tisdagsklubben 26 mars kl 18.30
> *Marie-Louise Lorentzen om konserveringsprojektet Hilma af Klint*
Att iordningställa en utställning som *Hilma af Klint – Abstrakt pionjär* är en stor apparat. Några som har haft fullt upp är Moderna Museets konservatorsateljé som gått igenom ett hundratal målningar och ett stort antal verk på papper inför utställningen. De frågor som väcks när man arbetar med konsten på det handgripliga sätt som konservatorerna gör ger oss en spännande inblick i Hilma af Klints arbete. Möt Marie-Louise Lorentzen som anlitas specifikt för arbetet med konserveringen av Hilma af Klints måleri. Marie-Louise Lorentzen är målerikonservator vid Universitetsmuseet i Bergen.
Plats: Biografen, plan 2

April

Tisdagsklubben 2 april kl 18.30
> *Möt årets hemliga Roos-stipendiat*
För andra gången delas Fredrik Roos stipendium ut på Moderna Museet Malmö. 2011 års mottagare var den Malmöbaserade konstnären Oskar Mörnerud. Fredrik Roos stipendium delas ut av Fredrik Roos Stiftelse som stöd för unga konstnärers fortsatta utbildning och förkovran. Syftet med stiftelsen är att dela ut stipendier till yngre nordiska konstnärer, företrädesvis verksamma inom måleri och skulptur. Stipendiaten utses i samarbete med Moderna Museet Malmö som även producerar en utställning med stipendiaten och står värd för stipendieutdelningen. Årets stipendiat är utsedd men fortfarande hemlig.
Plats: Auditoriet, plan 2

Tisdagsklubben 2 april kl 18.30
> *Index*
Index är en icke-vinstdrivande institution för samtida konst i Stockholm. Syftet med Index är att presentera och kritiskt contextualisera arbeten av svenska och internationella konstnärer, curatorer, teoretiker och andra visuella praktiker vars verksamhet gränsar till samtida konst. Sedan ett tag tillbaka har Index nytt ledarskap. Vi träffar den nya direktören, italienska curatorn och kritikern Diana Baldon, som berättar om verksamheten.
Plats: Index, Kungsbrostrand 19.
Språk: Engelska.
indexfoundation.se

Tisdagsklubben 9 april kl 18.30
> *Ett samhälle utan egenskaper på Tensta Konsthall*
Utställningen *Ett samhälle utan egenskaper* återvänder till ämnen, frågor och problem som var aktuella under 1960-talet. Till dem hör utbildning och pedagogik, militans, barnet som ett aktivt subjekt och konstinstitutionen som ett kritiskt verktyg. Frågor kring vad det skulle innebära att framskrida utan en modell eller föreställning om det framtida samhället. Vad betyder det att inte projicera bilder på vår framtid?

Denna grupputställning, curerad av Lars Bang Larsen, är en del av projektet *Den nya modellen* vars titel syftar tillbaka till den legendariska utställningen på Moderna Museet 1968.
Plats: Tensta Konsthall, Taxingegränd 10, T-bana Tensta
tenstakonsthall.se

12 april kl 18–20
>Öppen vernissage
MOMENT – Ulla Wiggen
Kl 18.30 samtal. Curator: Fredrik Liew.
Utställningen pågår 13 april–25 augusti.
Plats: I samlingen. Ingång via huvudentrén.
Moderna Bar öppen till kl 24. Fri entré.

Tisdagsklubben 16 april kl 18.30
>*John Peter Nilsson om Lögner om måleri*
Utställningen *Lögner om måleri* är en presentation av elva konstverk visade i en tematisk utställning om målerikonstens representationer. Är måleriet fortfarande ett gångbart och trovärdigt konstnärligt medium? Den frågan ställer sig curator John Peter Nilsson då han sätter samman elva konstverk som Moderna Museet genom en rad generösa donationer och inköp förvärvat de senaste åren. Samtliga verk diskuteras på olika vis måleriets mening. Fler av verken har också visats i samlingen på Moderna Museet i Stockholm under vintern.
Plats: Auditoriet, plan 2

19 april kl 18–20
>Öppen vernissage
MOMENT – *Frontlinjer: Natalia Almada*
Kl 18.00 Filmvisning och samtal. Curator: Lena Essling. I stafettutställningen *Frontlinjer* tematiseras konfliktzoner av tre konstnärer med rörlig bild som uttrycksätt. Efter vernissagen visas ett verk i Minibion tills nästa konstnär tar vid. Utställningen pågår 22 februari–19 maj.
Plats: Biografen. Ingång via huvudentrén.
Språk: Engelska.
Moderna Bar öppen till kl 24. Fri entré.

Tisdagsklubben 23 april kl 18.30
>*Annika Gunnarsson om Paul Thek*
Paul Thek, in Process är en arkivutställning i Pontus Hulténs Visningsmagasin, sammanställd av den externa curatorn Susanne Neubauer. Utställningen tar upp Paul Theks konstnärskap utifrån den brevväxling och den fotodokumentation som skedde i anslutning till utställningen *Pyramid (Paul Thek och vänner)* vilken visades på Moderna Museet vintern 1971–72. Intendent Annika Gunnarsson som arbetar med utställningen på Moderna Museet berättar om utställningen, som rymmer frågor om hur man rekonstruerar ett konstnärskap efter vad som efterlämnas i ett arkiv.
Plats: Biografen, plan 2

Tisdagsklubben 30 april kl 18.30
>*Joa Ljungberg om Niki de Saint Phalle*
Få konstnärer är så förknippade med Moderna Museet som Niki de Saint Phalle. Med utställningen *HON – en katedral* 1966 skrev hon för alltid in sig i Moderna Museets historia. Med fantasins och mytologins hjälp lyckades Niki de Saint Phalle tämja sina egna inre monster samtidigt som hon förde samman det intimt privata med universella (och fortfarande högst aktuella) frågor om kön, makt och maktlöshet. Curator Joa Ljungberg berättar om utställningen och om konstnären som under hela sitt konstnärsliv återvände till de personliga sår och trauman som en gång gjorde att hon valde konstnärskapet.
Plats: Auditoriet, plan 2

Maj

7 maj kl 17.30
>*Årsmöte Moderna Museets Vänner*
Plats: Biografen, plan 2

Tisdagsklubben 7 maj kl 18.30
>*Matilda Olof-Ors om Pop Konst Design*
Idag betraktas popkonsten som en av efterkrigstidens mest inflytelserika konstriktningar och dess bilder fortsätter att påverka förståelsen av kulturell identitet. De som kom att kallas popkonstnärer fann motiv i sin vardag, i kändisfotografier och massmedia, och i reklam, symboler och logotyper skapade av formgivare. Popkonstens bildvärld och strategier fungerade i sin tur som inspirationskällor för formgivare. *Pop Art Design* utforskar den dialog som uppstod mellan de två disciplinerna. Utställningen omfattar konst- och designobjekt från tidigt 1950-tal till början av 1970-talet och inkluderar cirka 80 konstverk, och lika många designföremål, filmer och dokumentära fotografier. Curator Matilda Olof-Ors berättar om utställningen.
Plats: Auditoriet, plan 2

19 maj kl 9–16
>*Resa till öppningen av Wanås konst*
Moderna Museets Vänner årliga söndagsutflykt till Wanås Konst och invigningen av årets utställningar. Wanås Konst fortsätter arbeta med konst som besökaren blir aktivt engagerad i och 2013 fylls Wanås av lek och allvar. Två konstnärer är inbjudna att göra nya konstverk: ett nytt konstnärskap introduceras i Sverige genom Marilá Dardot (Brasilien) och LYCKA står i fokus i danske Jeppe Heins utställning. Jason Diakité gör barnbokspremiär som författare till Wanås Konsts barnbok med bilder av Maria Bajt. Barnboken presenteras också i en utställning i konsthallen. 2013 års ”Återblick” på samlingen är ett antal specialvisningar med konstnärer under säsongen – Konstkonversationer. Inbjudan kommer i nästa nummer av Bulletinen.
Plats: Avfärd från Moderna Museet Malmö och Lunds Domkyrka

24 maj kl 18–20
>Öppen vernissage
MOMENT – *Tala Madani*
Kl 18.30 samtal. Curatorer: Joa Ljungberg och Andreas Nilsson. Utställningen pågår 25 maj–11 augusti.
Plats: I samlingen. Ingång via huvudentrén.
Moderna Bar öppen till kl 24. Fri entré.

Juni

27 juni kl 19–21
>*Vernissage Pop Konst Design*
Läs hela inbjudan i kommande Bulletin och Nyhetsbrev. Utställningen pågår 29 juni–22 september. Curatorer: Mathias Schwartz-Claus, Matilda Olof-Ors

Augusti

29 augusti–1 september
>*Resa till Venedigbiennalen*
Mer information kommer snart.

Moderna Museet Malmö

Moderna Museets Vänner fortsätter under våren att samarbeta med Moderna Museet Malmö när det gäller programverksamheten. Därigenom kan vi erbjuda en blandning av både helt exklusiva och gemensamma programpunkter. En nyhet under våren är att våra förhandsvisningar blir en timme längre, med start kl 17, för att ni verkligen ska ha chans att se utställningarna. Till förhandsvisningarna får ni som vanligt ta med er en vän. På den traditionella Wanåsresan får endast medlemmar följa med och till vårens föreläsningar, filmer performanceföreställningar och annat är det som vanligt fri eller rabatterad entré.

Har du idéer och tips om programmet är förslag välkomna till Moderna Museets Vänner Malmörepresentant Nils Svensk, n.svensk@modernamuseet.se.

Februari

15 februari kl 17–21
>*Vernissage Tala Madani – Rip Image*
För första gången förlänger vi vännernas timme, och startar redan kl 17. Som vanligt hålls en introduktion till utställningen ca kl 18.15 av intendenterna Joa Ljungberg och Andreas Nilsson och vi bjuder på en fördrink. Inbjudan är personlig och gäller för dig och en vän, ta med ditt medlemskort.
Plats: Moderna Museet Malmö Lastkajen. (Obs! Ingång genom personalentrén från Stora Nygatan.

16 februari kl 15
>*Artist Talk – Tala Madani*
Konstnärssamtal med Tala Madani under ledning av curatorerna Joa Ljungberg och Andreas Nilsson.
Plats: Moderna Museet Malmö

26 februari kl 18
>*Slavs & Tatars – Molla Nasreddin*
Se artikel på sid 15.

Mars

8 mars kl 18–20
>*Vernissage Lögner om måleri*
Se inbjudan på sista sidan.
Plats: Moderna Museet Malmö

9 mars kl 15
>*Specialvisning Lögner om måleri*
Museichef John Peter Nilsson, utställningens curator, ger en visning av *Lögner om måleri*
Plats: Moderna Museet Malmö

28 mars kl 17 (OBS Skärtorsdag)
> *Vernissage Fredrik Roos Stipendium*
Presentation av och vernissage för utställningen med årets pristagare.
Plats: Moderna Museet Malmö

Maj

3 maj kl 17–21
>*Vernissage Scandinavian Pain: Ragnar Kjartansson, Edvard Munch*
Inbjudan kommer i nästa nummer av Bulletinen.
Plats: Moderna Museet Malmö

4 maj kl 15
>*Specialvisning av Scandinavian Pain: Ragnar Kjartansson, Edvard Munch*
Museichef John Peter Nilsson visar utställningen.
Plats: Moderna Museet Malmö

Jeppe Hein, *Bench Around the Lake*, 2010
100 Acres, The Virginia B. Fairbanks Art & Nature Park, IMA – Indianapolis Museum of Art, Indianapolis, USA

19 maj kl 9–16
>*Wanåsresa*
Moderna Museets Vänner årliga söndagsutflykt till Wanås Konst och invigningen av årets utställningar. Wanås Konst fortsätter arbeta med konst som besökaren blir aktivt engagerad i och 2013 fylls Wanås av lek och allvar. Två konstnärer är inbjudna att göra nya konstverk: ett nytt konstnärskap introduceras i Sverige genom Marilá Dardot (Brasilien) och LYCKA står i fokus i danske Jeppe Heins utställning. Jason Diakité gör barnbokspremiär som författare till Wanås Konsts barnbok med bilder av Maria Bajt. Barnboken presenteras också i en utställning i konsthallen. 2013 års ”Återblick” på samlingen är ett antal specialvisningar med konstnärer under säsongen – Konstkonversationer. Inbjudan kommer i nästa nummer av Bulletinen.
Plats: Avfärd från Moderna Museet Malmö och Lunds Domkyrka

Augusti

29 augusti–1 september
>*Resa till Venedigbiennalen*
Mer information kommer snart.

Med reservation för ändringar.
Se även modernamuseet.se

Hilma af Klint: te-vykort

Vykort fyllda med te – 4 olika motiv med 4 olika sorters te

MMV-pris 31.50 kr. Ord. pris 35 kr.

Hilma af Klint: Choklad

Maria Dahlgren Holmer har inspirerats av Hilma af Klints verk när hon designat omslaget till denna chokladkaka.

MMV-pris 31.50 kr. Ord. pris 35 kr.

Välkomna!

Butiken
Moderna Museet

Bellas Boktips

1. Mark Manders: *Reference Book*
Inbunden, 536 sidor, Roma Publications
MMV-pris 446 kr. Ord. pris 495 kr

Den holländska konstnären Mark Manders kommer att representera Nederländerna på nästa års Venedigbiennal. Han vann också förra året Heineken Prize for Art med motiveringen att han har en förmåga att skapa en personlig värld med ett distinkt bildspråk som både fascinerar och etsar sig fast i minnet. I samband med priset har Roma Publications satt samman en nästan encyklopedisk bok som täcker hela Mark Manders konstnärskap från sent 1980-tal fram till idag. Boken innehåller faksimiler av konstnärens tidigare publikationer och tidigare ej visade verk.

2. Rebecca Warren: *Every Aspect of Bitch Magic*
Text: Bice Curiger, Damon Murray, Stephen Sorrell och Rebecca Warren
Inbunden, 272 sidor, FUEL Publishing
MMV-pris 419 kr. Ord. pris 465 kr

En bok som jag verkligen har längtat efter är den första monografin över Rebecca Warrens konstnärskap. Den följer hennes karriär från starten fram till idag. Här hittar vi nyckelverk upplandat med utställningsvyer från hennes otaliga utställningar, bland annat senaste Venedigbiennalen, Turnerpriset, hennes utställning på Serpentine Gallery och mycket mer. Boken innehåller även texter av Parkett-redaktören Bice Curiger som även var curator för den senaste biennalen i Venedig. Warrens skulpturer i lera, brons och stål, rör sig från figurativ till abstraktion, från det amorfa till det tydligt igenkännbara. Centralt i Warrens arbete är samspelet mellan tanke och process. Hon låter sina idéer och influenser filtreras genom processen. Hon förvränger dem, avfärdar dem, på vägen till den slutgiltiga tredimensionella formen. Med referenser till en manlig kanon inom skulpturen skapar hon starka kvinnliga former med en egen stark visuell profil.

3. Katalog: *Hilma af Klint – Abstrakt Pionjär*
Redaktör: Iris Müller-Westermann

Text: David Lomas, Pascal Rosseau, Iris Müller-Westermann
Inbunden, 280 sidor, Hatje Cantz
MMV-pris 215 kr. Ord. pris 269 kr

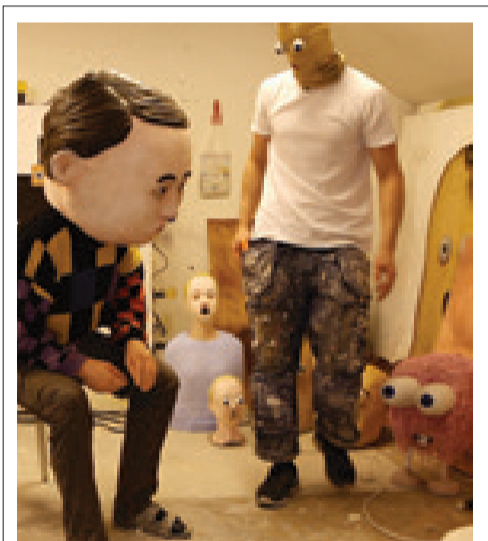
Vi är många som har väntat på att få se Hilma af Klint i den största presentationen någonsin. Till utställningen har det naturligtvis också producerats en katalog som lyfter fram nya aspekter på detta banbrytande konstnärskap. Med texter av David Lomas, Pascal Rosseau och Iris Müller-Westermann kan vi vänta oss att få nya insikter i Hilma af Klints överväldigande livsprojekt. Denna monografi med 200 illustrationer i färg, är de första fullständiga översiktsverket om Hilma af Klints konstnärskap. Den visar inte bara klar-syntheten i Hilma af Klints konst, den utmanar också berättelsen om den abstrakt konstens historia under 1900-talet.

4. *Moderna Museet Essä: Om Lee Lozano*
Text: Annika von Hausswolff
Inbunden, 32 sidor, Moderna Museet
MMV-pris 50 kr. Ord. pris 55 kr

Sist, och faktiskt minst med sitt anspråkslösa format och sina 32 sidor har vi den senaste utgåvan i serien Moderna Museet Essä. Den här gången är det Annika von Hausswolff som skriver om konstnärskollegan Lee Lozanos konstnärskap. Annika von Hausswolff skriver: "Man skulle kunna säga såhär: Lee Lozano hade ett överskott av energi som fick henne att rastlöst pröva olika tekniker och uttrycksätt. Eller såhär: Lozano vände kappan efter vinden och anammade den konstruktiva som var på tapeten i New York för tillfället. Faktum är att hon avverkade en handfull väsensskilda konstruktiva under cirka ett decennium: ett slags expressionistiskt serietidningstecknande, ett monumentalt måleri som sedermera drogs åt minimalism och därefter en objektbefriad konceptkonst." □

Rebecca Farrensteiner

Rebecca "Bella" Farrensteiner arbetar med bokinköp för Moderna Museets Butik.

HENRIK EKESIÖ – THE PROPP SHOW
31 JAN – 24 MARS 2013

FÄRGFABRIKEN

Wanås nya jubileumsbok
Imagine Art finns nu
i handeln – alternativt på
www.wanaskonst.se

WANÅS
KONST

på Wanås

MODERNA BAR

FREDAGAR 17-24
GRATIS ENTRÉ

Program: momumat.se

Restaurangen Moderna Museet

MODERNA MUSEET

Nya kurser i Moderna Museets verkstad!

Kurs 3: Nyfiken på Moderna Museets konst i teori och praktik för vuxna
Antal tillfällen: 5
Lärare: Nina Blom Bussoli

Kurs 4: Moderna Museets konst i teori och praktik, för vuxna på persiska
Antal tillfällen: 5
Lärare: Mino Raghbi

Läs hela programmet och anmäl dig på publik@modernamuseet.se eller 08-5195 5264 (tisdag–fredag 10–12)

Vännernas Vänner

Arkitekturmuseet
Knitting House
24 jan–3 mars 2013
Ett konstprojekt av Elin Strand Ruin och The New Beauty Council
arkitekturmuseet.se

Astrup Fearnley Museet for Moderne Kunst, Oslo
To Be With Art Is All We Ask
29 sept 2012–21 april 2013
Utvalda verk från samlingen
Cindy Sherman
4 maj–29 sept 2013
afmuseet.no

Färgfabriken
Stockholm on the Move
22 nov 2012–24 mars 2013
Stockholmsregionens framtid står i fokus i utställningen med tillhörande debatter, konferenser och workshops.
fargfabriken.se

Gripsholms Slottssamling
royalcourt.se

Nationalmuseum
Stängt för renovering.
Under renoveringen flyttar museiverksamheten ut. Tack vare samarbeten med museer och konsthallar, i Sverige och utomlands, kommer du att kunna se delar av samlingarna även under renoveringstiden. Från 13 juni 2013 kommer Nationalmuseum också att ha en tillfällig Stockholmsadress: Konstakademien på Fredsgatan 12. Vi räknar med att kunna slå upp portarna till "Nya Nationalmuseum" under 2017.
nationalmuseum.se

Wanås Konst
Parken är öppen. Årets utställningar öppnar 19 maj. Följ med MMV till öppningen, se sid 21.
wanas.se

Med reservation för ändringar.

Modernistmingel!

På fredagen den 18 januari var det öppen vernissage för *Moment – Le Corbusiers hemliga laboratorium*. Många vänner var där.

1. Sue Clark & Michaela Thrun
2. Curator Jean-Louis Cohen
3. Emelie Janrell
4. Maria Berglin & Maja Alton
5. Rebecka Scharfstein & Alexander Nyquist
6. Erik Jönsson
7. Daniel Wittenberg & Katarina Birath
8. Lisa Wikander & Johan Lundin
9. Amanda Hedman & Christian Rasmusson Holmberg
10. Ylva Åborg & Linnea Holmberg
11. Leif Pagrotsky
12. Thordis Arrhenius
13. Henrik Nerlund
14. Malin Heyman & James Hamilton
15. Jelena Glazova, Joachim Nordwall & Carl Michael von Hausswolff
16. Wolfgang Nittnaus & Carl Wern
17. Eva Eriksson
18. Isabella Tjäder
19. Gunnar Mattsson, Sune Malmquist & Hervor von Arndt
20. Karin Malmquist & Ulf Eriksson
21. Johanna Bratel
22. Daniel Birnbaum
23. Carin Bergström & Sophie Allgårdh
24. Niklas, Patricia & Jamilla

Hilma af Klint, *Urkaos, nr 16, 1906-07*.
© Stiftelsen Hilma af Klints Verk. Foto: Albin Dahlström/Moderna Museet

Moderna Museet Stockholm

Hilma af Klint – Abstrakt pionjär

Vernissage onsdagen den 13 februari kl 19–21

Exklusiv vernissage för Moderna Museets Vänner – vi är de första som ser utställningen!

Överintendent Daniel Birnbaum hälsar välkommen kl 19.30. Därefter ger utställningens curator Iris Müller-Westermann en introduktion som hålls på entréplanet och samtidigt sänds på storbild i Auditoriet.

Inbjudan är personlig och gäller för två personer. Tag med ditt medlemskort. Utställningen visas på entréplanet, museets båda entréer är öppna. Vänligen osa senast den 11 februari på modernamuseet.se/mmv så att vi får en uppfattning om hur många som kommer. Du loggar in och anmäler dig sedan under fliken *Event*.

Vännernas timme: Restaurangen håller specialöppet för MMV:s medlemmar före vernissagen och erbjuder en meny till Vänskapspris i Restaurangen: huvudrätt, dessert, kaffe och liten flaska vin (18 cl) till Vänskapspris 185 kr/pers (ord. pris 229 kr). Erbjudandet gäller kl 16–21 för dig och en vän. Entré till Restaurangen kl 18–19 endast via altanen mot sjösidan. Museet är stängt kl 18–19. Antalet platser är begränsat. Ingen förhandsbokning.

Välkomna!
Moderna Museets Vänner
modernamuseet.se/mmv

Utställningen pågår 16 februari 2013–26 maj 2013
på Moderna Museet Stockholm.

Med stöd av:

MODERNA MUSEET

Alex Israel, *Untitled (Flat)*, 2012, akryl på stucc, trä och aluminiumram.
© Alex Israel

Moderna Museet Malmö

Lögner om måleri

Vernissage fredagen den 8 mars kl 18–20 (*obs! tiden*)

Exklusiv vernissage för Moderna Museets Vänner.

Museichef John Peter Nilsson introducerar utställningen kl 19.00. Vi bjuder på en fördrink.

Inbjudan är personlig och gäller för två personer. Tag med ditt medlemskort. Vänligen osa på modernamuseet.se/mmv.

Välkomna!
Moderna Museets Vänner
modernamuseet.se/mmv

Lögner om måleri visas 8 mars –25 augusti 2013 på Moderna Museet Malmö, Gasverksgatan 22. För fler programpunkter kopplade till utställningen se modernamuseet.se.

Med stöd av:

MODERNA MUSEET